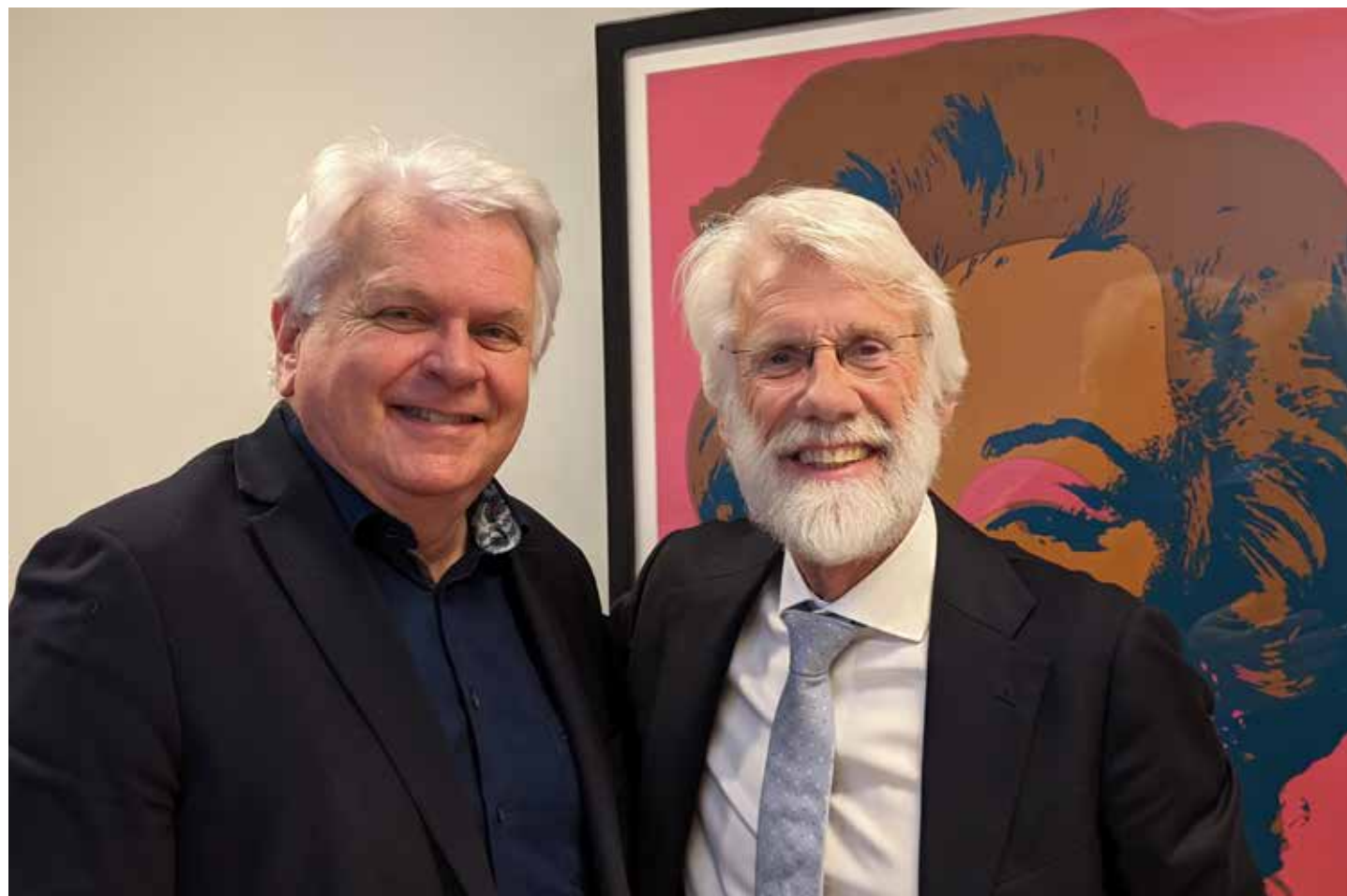

Sedgwick doneert cheque aan Erik Scherder Huis

ER VALT NOG VEEL TE DOEN VOOR JONGEREN MET NIET AANGEBOREN HERSENLETSEL

Donderdag 23 mei. De hal van het Erik Scherder Huis, een plek waar postrevalidatie voor jongeren met ernstig hersenletsel wordt geboden, was omgetoverd tot collegezaal en tot de nok toe gevuld met leden van het NIS. Sprekers Erik Scherder, hoogleraar Neuropsychologie aan de Vrije Universiteit, en Adriaan Theeuwes, oprichter van het Daan Theeuwes Centrum in Woerden en initiatiefnemer van het Erik Scherder Huis, stonden in de startblokken. Maar alvorens zij aan hun inleiding konden beginnen werden zij verrast door de organisator van de dag, Martin de Haan, die het Erik Scherder Huis namens Sedgwick een cheque aanbod. Een zeer welkome aanvulling op de inkomsten, want het centrum bestaat voor een belangrijk deel nog bij de gratie van donaties.

Adriaan Theeuwes (l.) en Erik Scherder (r.)

Nadat alle deelnemers een stoel hadden bemachtigd werd de aftrap gedaan door Inkie Stoop, voorzitter van het NIS. “Ik denk dat ik namens iedereen spreek als ik zeg hoe dankbaar we onze gastheren zijn. De laatste jaren hebben we zulke bijzondere bijeenkomsten georganiseerd, dat ze altijd volledig volgeboekt zijn. Maar soms zijn er bijeenkomsten die binnen enkele dagen uitverkocht zijn. En dit is er zo één. En niet zonder reden. Vandaag zijn we hier in het Erik Scherder Huis. Ter voorbereiding op de bijeenkomst las ik een artikel. Als moeder van twee zonen raakte het me diep. Het is je ergste nachtmerrie dat je kind iets overkomt. Zoals Daan, die een scooterongeluk kreeg en – in plaats van een buitenlandse studie – vier maanden in het ziekenhuis lag, niets meer kunnende. Dat het Daan Theeuwes Centrum en Erik Scherder Huis mede dankzij de inspanningen van zijn vader zijn ontstaan, maakt dit verhaal des te meer bijzonder.

Motivatie, zelfspot, ambitie, veerkracht. Deze eigenschappen zie je hier terug en die zijn zo belangrijk. Ik ben ervan overtuigd dat we vandaag weer enorm veel gaan leren. En dat hebben we allemaal te danken aan onze gastheren, Martin de Haan van Sedgwick, Adriaan Theeuwes en Erik Scherder.”

CARING COUNTS

Vervolgens gaf zij Martin de Haan, Manager van de Afdeling Werk & Welzijn, het woord. Martin heette iedereen van harte welkom op de bijeenkomst die door Sedgwick in samenwerking met het Erik Scherder Huis was georganiseerd. Hij vertelde dat zijn eerste kennismaking met een andere aanpak bij Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH) plaatsvond in de Verenigde Staten, in het Shepherd Centre in Atlanta waar hij samen met een advocaat op bezoek was. Hij bezocht daar een man die door een aanrijding met een tram zwaar hersenletsel had opgelopen. Dit bezoek heeft enorm veel indruk op Martin achtergelaten. Toen hij vervolgens las dat het Daan Theeuwes Centrum werd gestart naar voorbeeld van de kliniek in Atlanta, ontstond een contact met Adriaan Theeuwes. In de loop van 2023 werd Martin benaderd door het NIS met de vraag om als gastheer op te treden. Hij dacht meteen aan het Erik Scherder Huis, met name omdat hij ervoor wilde zorgen dat er aandacht in de media kwam voor dit geweldige initiatief. Daarop organiseerde hij vanuit de Afdeling Werk & Welzijn (arbeidsdeskundige-, rekenkundige- en zorgschade dienstverlening), een afdeling die is aangesloten bij het Nationaal Keurmerk Letselschade (NKL), deze bijeenkomst.

Martin maakte van de gelegenheid gebruik om een oproep te doen om samen met Sedgwick te werken aan een snelle en verbeterde dienstverlening ten behoeve van alle partijen, maar bovenal het slachtoffer. Want, zoals hij aangaf, Caring Counts. En laat dat nou net de filosofie van Sedgwick zijn die vijf kernwaarden samenbrengt, te weten Empathie, Groei, Verantwoordelijkheid, Samenwerking en Inclusie. Mooier kon hij zijn praatje niet afsluiten.

DAAN THEEUWES CENTRUM

Na Martin nam Adriaan Theeuwes het woord. Adriaan is initiator van het Erik Scherder Huis en oprichter van het Daan Theeuwes Centrum,

Martin de Haan bood Adriaan Theeuwes van het Erik Scherder Huis namens Sedgwick een cheque aan.

een revalidatiecentrum dat zes jaar geleden werd opgericht naar aanleiding van het scooterongeval van Adriaans zoon, Daan, met ernstig hersenletsel tot gevolg. Daan was destijds 23 en lag na het ongeval lange tijd in coma. Gelukkig kwam hij weer bij, maar hij kon niets. Hij kon niet lopen, niet praten, niets. Nadat Daan uit het ziekenhuis ontslagen was, moest het revalidatietraject opgestart worden. Daan is niet de enige jongere die dit overkwam. Er zijn per jaar 400 tot 600 jongeren in Nederland die ernstig hersenletsel oplopen.

INTENSIEVE REVALIDATIE MET VEEL UITDAGING

“En al die jongeren die revalideren zaten tussen de ‘oude knarren’, mensen met beroertes en herseninfarcten. Zijn toekomst was richting het verpleeghuis voor de rest van zijn leven. Dat vonden mijn vrouw en ik onacceptabel. We zijn gaan kijken wat wel kon en hebben specialisten om ons heen verzameld, mensen als Jaap Oosterbaan, Henk Eilander en Erik Scherder, om te ontdekken wat de mogelijkheden waren. Daan sprak een paar woorden. Kon niet lopen. Zijn cognitie was zwak. Het advies was: heel intensief revalideren met veel uitdaging. Maar dat kon niet in Nederland. Amerika had wel meer mogelijkheden. We maakten een longlist en een shortlist en kwamen uit in het Shepherd Centre in Atlanta waar hij vijf uur therapie per dag kreeg en heel veel aandacht.

Na negen maanden kon Daan weer lopen, praten, zijn arm gebruiken. Hij had weer kwaliteit van leven. Met hulp zou hij weer op zichzelf kunnen wonen. Dat vonden wij zo mooi, dat we besloten iets dergelijks in Nederland op te zetten. En daar is het Daan Theeuwes Centrum in Woerden uit voortgekomen, waar jongeren van 18-35 met hersenletsel met veel energie begeleid worden. Alle zorgverzekeraars doen mee. Dat centrum bestaat nu zes jaar. Na revalidatie in ons centrum kunnen ze hopelijk wel weer lopen en spreken. Maar ze hebben één ding gemeen: ze zijn hun oude toekomst kwijt. Want die opleiding die ze volgden of het werk dat ze deden – daar kunnen ze meestal niet naar terug. De mentale verwerking van dit alles begint eigenlijk pas na de revalidatie. Thuis, zonder hulp van therapeuten. En daar zien we dat ze

Het Erik Scherder Huis heeft een totaal andere aanpak bij Niet Aangeboren Hersenletsel. Voorzitter NIS Inkie Stoop was heel blij met de grote interesse in de bijeenkomst.

vastlopen. Omdat ze zich niet meer doorontwikkelen, staan ze niet alleen stil, maar gaan ze voor een deel zelfs achteruit. We besloten ook daar wat aan te doen. En zo is het Erik Scherder Huis ontstaan. Hier kunnen jongeren met niet aangeboren hersenletsel een nieuwe toekomst ontdekken, ontwikkelen en realiseren. Ze volgen een intensief dagprogramma met onder andere studie- en job coaching, motivatie, verwerking, het (her)ontwikkelen van executieve functies zoals plannen, samenwerken en verantwoordelijkheid nemen. Maar ook ontspanning, (team)sporten, sociale (buurt)activiteiten, lotgenoten contact, stages en nog veel meer. Het hele programma duurt ongeveer een jaar.

Om te bepalen welke kant ze op willen, krijgen deelnemers onder andere neuropsychologisch onderzoek, een beroepskeuzetest en wordt er weer gestudeerd. De ene deelnemer deed een dansopleiding en volgt nu een opleiding voor bejaardenverzorger. De andere studeerde elektrotechniek en wordt nu opgeleid tot fietsenmaker. Weer een ander deed Business Economics, nu sociaal werk. En Daan gaat de horeca in, waar hij diverse opleidingen voor heeft gedaan. Je ziet het, ze hebben weliswaar een heel andere toekomst, maar ze hebben een toekomst. En dat bereiken ze met keihard werken en optimaal gebruikmaken van de mogelijkheden die wij bieden. En dankzij de betrokkenheid van Erik en het team van coaches en vrijwilligers proberen we het uiterste uit ze te halen wat er ogenschijnlijk niet meer inzit. We bestaan nu een klein jaar en zijn nog steeds bezig om het programma aan te scherpen. Daarnaast zijn we constant op zoek naar een betere vergoedingsregeling.”

LEVEN VAN DONATIES

“Wij worden betaald als gewone dagbesteding en krijgen dus net zoveel als de dagbesteding waar wordt geklaverjast. We bekijken momenteel met het ministerie van WVS en zorgverzekeraars of we een

vorm van financiering kunnen krijgen. Nu worden we grotendeels betaald vanuit de Wlz en de Wmo, maar dat is helaas niet toereikend. De zorgwaarde per jongere met ernstig hersenletsel ligt gemiddeld op een bedrag van zo’n 50.000 euro per jaar. Je moet je bedenken dat de meesten nog 50 jaar meegaan. Dan hebben we het wel over 2,5 miljoen per kind, exclusief de medische kosten. Al konden we maar voor drie deelnemers per groep de zorgwaarde besparen, dan konden we al heel veel kosten besparen voor de maatschappij. Het gaat ons uiteraard niet om het geld verdienen. Wij willen de levenskwaliteit van jongeren vergroten. En er is bijvangst. Wat wij ons niet hebben gerealiseerd, is dat ouders weer hun leven kunnen opbouwen. Hersenletsel is familieletsel. Het treft het sociaal en emotioneel welbevinden.”

MEER ERIK SCHERDER HUIZEN

“Erik steekt er continu tijd in. Heeft contact met deelnemers. Het Erik Scherder Huis bestaat bij de gratie van de betrokkenheid van partners. Nu zijn er 24 deelnemers, maar we kunnen er ongeveer 30 kwijt. Gelukkig hebben we onlangs een enorme donatie van 1,6 miljoen ontvangen via de stichting HandicapNL en de PostcodeLoterij. De stichting HandicapNL – die sociale revalidatie in haar visie heeft – heeft zich sterk voor ons gemaakt. Die sociale revalidatie begint pas na de medische revalidatie, want dan moet je terug de maatschappij in, in plaats van afhankelijk te zijn van anderen. Wij zijn een van de weinige projecten die jongeren uit de chronische zorg probeert te krijgen. Die ze mee laten doen in de maatschappij. Die 1,6 miljoen zijn bedoeld om nog drie nieuwe huizen te openen en wel in Rotterdam, Eindhoven en Zwolle of Assen. Onze droom? Op termijn ook een aantal kleine satelliethuizen openen in buitenplaatsen. En zo stellen Erik en ik continu onze pensionering uit.”

LAAT KINDEREN IN BEWEGING KOMEN

Erik Scherder nam het stokje over: “Hoe staan we ervoor als we het hebben over gezonde hersenen? Kinderen bewegen niet meer, maar hangen de gehele dag op de bank, met hun mobiel. Is dat nou gezond voor ze? Als we ze ieder half uur drie minuten zouden laten bewegen zou dat al heel veel schelen.” Met die stelling had Erik direct de aandacht. Hij vertelde een en ander over de ontwikkelingen van het brein. Hoe het brein uit verbindingen bestaat en dat de mate waarin een brein ontwikkeld is – meer verbindingen heeft dus – afhangt van de mate waarin iemand zijn brein uitdaagt. Hoe meer het brein wordt uitgedaagd, hoe meer verbindingen het aanlegt. “Je moet je brein dus wel uitdagen. Maar, doen wij het wel optimaal voor onze jeugd? Ik zie dat kinderen oppervlakkig gedrag vertonen. Qua aandachtsprocessen gaan ze niet meer de diepte in. Dingen onthouden? Dat is tegenwoordig toch niet meer nodig? Als jongeren iets niet meer weten, dan zoeken ze het simpelweg online op. Zij verliezen daardoor de verdieping. En zo worden er dus minder verbindingen aangelegd.” Hij hielp ook een wijdverbreid misverstand uit de wereld. Ging men er vroeger vanuit dat prikkels vermeden moesten worden, tegenwoordig is men de mening toegedaan dat mensen met NAH juist gestimuleerd moeten worden met prikkels.

Erik is dan ook een sterk voorstander van een actieve leefstijl voor kinderen. Omdat kinderen een zittend leven leiden, hebben sommige kinderen volgens hem bovendien al op vijfjarige leeftijd diabetes type twee. Nog een reden om kinderen tot beweging aan te zetten.

EEN GOED ONTWIKKELD BREIN BIEDT EXTRA KANSSEN

Vervolgens kwam het gesprek op alcohol. Hij toonde aan hoe alcohol werkt, welke stoffen vrijkomen bij het gebruik van alcohol en wat dat voor effect op mensen heeft. De scherpe kantjes gaan er volgens Erik af, wat heerlijk voelt. Omdat een lichaam eraan went, heeft het steeds meer van die stoffen nodig en zo ontstaat verslaving. Maar daar wordt het brein wel door aangetast. Opnieuw werd er naar netwerken in het brein gekeken en maakte hij de link met hersenletsel bij jonge kinderen na een ongeval. “Het hele netwerk ligt er dan uit. Ook elders doet het kind het niet goed meer. Als de achterkant geen grote schade heeft gehad, kan je nog wel een stapje maken. Maar dat hangt helemaal af van de complexiteit van het brein. Hoe complexer je brein, hoe meer kans je hebt om nog iets te kunnen als er schade is. Heb je je brein altijd gestimuleerd, dan heb je dus een kansje extra.

Doen we het optimaal voor onze kinderen? Nee! Als de hersenen niet optimaal ontwikkeld zijn en als er dan ook nog schade ontstaat door een ongeval, dan is dat verrekke jammer, want dan hebben ze een forse achterstand. Kinderen die de kans wel hadden om hun hersenen te ontwikkelen, komen stukken verder.”

DRIE WORKSHOPS

Na de lezingen was er tijd ingeruimd om uitgebreid met elkaar te discussiëren tijdens een heerlijk Indisch buffet. Vervolgens werden de deelnemers in drie groepen verdeeld om roulerend deel te nemen aan drie workshops: Studie en stage, Bewegen en motoriek en Sociale vaardigheden en sociale ontwikkeling. Bij alle workshops werd het woord gedaan door een begeleider en een deelnemer.

De workshop Bewegen en motoriek vond plaats in de trainingszaal waar de deelnemers dagelijks sporten. Tijdens de workshop werd duidelijk dat er grote verschillen zijn in niveau. Zo is er een groep die fysiek weinig mankeert en een groep die minder mobiel is. Het doel is dat iedereen vrij moet kunnen bewegen. Daar zijn diverse vormen van sport voor ontwikkeld. Doel is om de fysieke revalidatieresultaten niet alleen te behouden, maar ook verder te verbeteren. Daar liggen volop kansen. Er wordt ‘bewogen’ in de eigen gym, maar ook (met teamsporten) in het sportcentrum van de VU. Daarnaast maken ze gebruik van de Homing: een apparaat dat met geavanceerde 3D camera’s ook de progressie van de deelnemers meet.

Een van de deelnemers, Fleur, heeft moeite met lopen. Fleur gaat echter pas zitten als ze bijna omvalt. Tijdens de workshop liet Fleur zien hoe het trainen via de Homing in zijn werk gaat. Heel knap zoals zij zich fysiek liet uitdagen om de belastbaarheid te vergroten.

Het Erik Scherder Huis maakt gebruik van de Homing: een apparaat dat met geavanceerde 3D-camera’s de progressie van de deelnemers meet.

De workshop Studie en stage vond plaats in het huiswerkklokaal. Daar werd uitgelegd dat het Erik Scherder Huis connecties heeft met de scholen die de deelnemers al eerder bezochten, dat opleidingspartners de NHA en het NOI de deelnemers studies aanbieden en hoe de opleidingskeuze wordt gemaakt. Na de keuze wordt er een op maat gemaakt programma opgesteld en een studieplanning waaraan dagelijks gewerkt wordt en dat iedere zes weken geëvalueerd wordt. Zo snel mogelijk wordt de studie ook gecombineerd met stages. Dat werkt niet alleen motiverend, maar ondersteunt ook de cognitieve kant van de opleiding,

HET VERHAAL VAN DE DEELNEMERS

Na afloop vond er een afsluitende borrel plaats met – uiteraard – een alcoholvrij drankje en een hapje. Er werd nog lang nagepraat. Ook met enkele deelnemers. Zo ook met Fleur en Daan. Fleur vertelde dat zij voor zij letsel opliep in Havo 5 zat. Haar ambitie was Toegepaste Psychologie te studeren en vervolgens Neuropsychologie als vervolgopleiding te doen. Nu volgt ze de opleiding tot personal trainer. Met haar werk als personal trainer hoopt ze andere mensen met een beperking ook aan het sporten te krijgen. Mooi om te zien hoe gemotiveerd Fleur is. Ze studeert vijf keer per week in het centrum en neemt zelfs haar boek mee naar huis. Zo leuk vindt ze de opleiding. Ze geeft aan drie jaar lang toegang te hebben tot de opleiding, maar wil de opleiding het liefst zo snel mogelijk afronden. En dan? Dan aan het werk. Want dat lijkt haar heel gaaf.

En ook Daan vertelde zijn verhaal. Een heel impactvol verhaal. Hij liet zien waar zijn hoofd het paaltje had geraakt onder zijn helm toen hij viel met de scooter. Vertelde hoe uitzichtloos zijn situatie aanvankelijk had geleken. En hoe blij hij is dat hij met zijn papieren op zak de horeca in kan. Hoe blij hij is dat zijn vader zo veel mogelijk heeft gemaakt voor hem en voor al die andere jongeren die hersenletsel hebben opgelopen. En vooral: hoe trots hij op zijn vader is. Zijn vader, die voorlopig – net als Erik – zijn pensioen nog even uitstelt. Want er valt nog veel te veel te doen voor jongeren met niet aangeboren hersenletsel. <